

Дайджест політичних і законодавчих ініціатив. Березень 2026

Березень став місяцем стратегічних кроків у напрямку антикорупційної реформи, цифровізації та енергетичної стійкості. Робота Парламенту та Уряду була зосереджена на виконанні міжнародних зобов'язань для вступу до ЄС та ОЕСР, а також на розширенні соціальної підтримки захисників та волонтерів. Ключовими напрямами стали приєднання до глобальних антикорупційних стандартів, реформа корпоративного управління у видобувній галузі та запуск нових цифрових послуг для бізнесу. У цьому дайджесті ми зібрали головні зміни місяця, що формують прозоре та безпечне майбутнє України.

Команда EU-LEAP продовжує інформувати вас про ключові рішення держави.

У березні головний фокус був спрямований на інтеграцію України до світових стандартів доброчесності та посилення оборонних спроможностей. Верховна Рада ухвалила важливі закони: від приєднання до Конвенції ОЕСР про боротьбу з підкупом іноземних посадовців до спрощення умов для роботи іноземних волонтерів. Окрему увагу приділено цифровізації — запуск е-Підприємця та цифрових паспортів у Дії став черговим кроком у спрощенні взаємодії громадянина та держави.

Уряд, зі свого боку, завершив перезавантаження наглядової ради «Укрнафти», що є критично важливим для стабільності енергетичного сектору. Також було впроваджено нові механізми захисту прав військових та розширено можливості для оздоровлення дітей, які потребують особливої підтримки.

Нижче — детальний огляд головних законодавчих та урядових ініціатив березня.

Проекти законів, прийняті в цілому Верховною Радою у березні

№ 0367 — про приєднання України до Конвенції про боротьбу з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних ділових операціях.

Це історичне рішення є обов'язковою умовою для вступу України до Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) та членства в ЄС. Закон впроваджує найвищі міжнародні стандарти доброчесності та посилює боротьбу з корупцією у міжнародних ділових операціях.

№ 13155 — про внесення змін до деяких законів України щодо нарахування плати за житлово-комунальні послуги та облік збитків у зв'язку з пошкодженням або знищенням об'єктів нерухомого майна.

Закон захищає власників майна, пошкодженого обстрілами. На час воєнного стану та протягом року після нього споживачі звільняються від плати за управління будинком, якщо його експлуатація неможлива. Офіційне обстеження будівлі тепер є підставою для автоматичного зупинення нарахувань і перерахунку боргів.

№ 13071 — про внесення змін до Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» щодо скасування візових вимог для іноземців та осіб без громадянства, які є гуманітарними працівниками та волонтерами, на період дії воєнного стану.

Документ скасовує вимогу отримання довгострокової візи для оформлення посвідки на проживання волонтерам і гуманітарним працівникам на період війни. Він прибирає бюрократичні бар'єри та дозволяє швидше залучати міжнародну допомогу й іноземних фахівців.

№ 13347 — про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань підготовки громадян до національного спротиву.

Закон запроваджує нову систему військової підготовки для школярів та студентів. Передбачено створення спеціальних навчальних центрів, де вогневі вправи відпрацьовуватимуться як на полігонах ЗСУ, так і за допомогою сучасних інтерактивних тренажерів під керівництвом професійних інструкторів.

№ 12254 — про внесення зміни до частини другої статті 32 Цивільного кодексу України щодо вдосконалення порядку вчинення правочинів неповнолітньою особою.

Парламент скасував необхідність отримання дозволу від органів опіки, якщо дитина отримує нерухомість або автомобіль у власність (наприклад, у дарунок). Оскільки це покращує майнове становище дитини, зайвий контроль знято. Проте нагляд зберігається для операцій з продажу або поділу майна неповнолітніх.

№ 13264 — про внесення зміни до статті 43 Закону України «Про електронні комунікації».

Закон включає розвідувальний орган Міністерства оборони до переліку спеціальних користувачів радіочастот. Це усуває технічні прогалини у законодавстві та дозволяє розвідці ефективніше використовувати ресурси для виконання оборонних завдань.

Міжнародне співробітництво: ратифікація угод

У березні Україна зміцнила партнерство з ЄС та провідними країнами світу, залучивши значне фінансування для цифровізації безпеки, відновлення інфраструктури та підтримки агросектору.

№ 0364 — Впровадження єдиної системи екстреної допомоги «112».

Ратифікація угоди з Європейським інвестиційним банком дозволяє залучити 40 млн євро на розгортання єдиного номера «112» по всій Україні. Проект передбачає створення сучасної ІТ-

інфраструктури та кол-центрів, які об'єднують роботу поліції, рятувальників, медиків та газових служб за європейським стандартом.

№ 0368 — Відновлення транспортних мереж («Шляхи солідарності»).

Угода з ЄІБ відкриває доступ до позики у розмірі 134 млн євро. Кошти будуть спрямовані на реконструкцію ключових експортних маршрутів та відновлення транзитних зв'язків із Польщею та Румунією, а також терміновий ремонт пошкоджених доріг державного значення.

№ 0365 — Участь у програмі ЄС «Цифрова Європа».

Україна отримує доступ до інструментів ЄС для боротьби з кіберзагрозами. Це дозволить залучати європейських фахівців та технологічні рішення для захисту критичної інфраструктури від кібератак, прискорюючи інтеграцію України до цифрового безпекового простору Євросоюзу.

№ 0348 — Співпраця зі Швейцарією у процесі відновлення.

Документ створює базу для отримання безповоротної фінансової та технічної допомоги від Швейцарії. Експертиза та кошти будуть спрямовані на стратегічні напрями: енергетику, водопостачання, транспорт та цивільний захист.

№ 0323 — Приєднання до Договору про генетичні ресурси рослин.

Україна долучається до глобальної системи обміну генетичними ресурсами. Це забезпечить нашим аграріям та науковцям спрощений доступ до світових банків насіння, що критично важливо для виведення нових стійких сортів культур та адаптації сільського господарства до змін клімату.

№ 0304 — Міжнародний доступ до правосуддя.

Приєднання до Конвенції спростить для українців процедуру звернення до іноземних судів. Документ звільняє громадян від необхідності легалізації паперів та оплати за розгляд документів у справах, що підпадають під дію Конвенції.

№ 0356 — Технічна співпраця зі Словаччиною.

Угода визначає механізми реалізації спільних проєктів відбудови. Словаччина надаватиме обладнання та консультаційну підтримку для впровадження реформ, необхідних для вступу України до ЄС.

Прийняті постанови ВРУ

У березні Верховна Рада зосередилася на посиленні санкційного тиску, контролі за використанням бюджетних коштів та підтримці наукового потенціалу країни.

№ 14324 — Звернення щодо повної заборони торгівлі та транзиту з РФ і Білоруссю.

Парламент звернувся до урядів Польщі, Литви, Латвії та Естонії з ініціативою повністю заблокувати експортно-імпортні операції та транзит товарів для юридичних осіб з Росії та

Білорусі. Мета рішення — посилити економічну ізоляцію агресора та перекрити шляхи обходу санкцій через сусідні країни.

№ 15038 — Створення ТСК з питань використання коштів на підтримку ВПО.

Утворено Тимчасову слідчу комісію, яка перевірятиме ефективність і законність використання бюджетних коштів, спрямованих на допомогу внутрішньо переміщеним особам та постраждалим від війни. Комісія має виявити можливі порушення та зловживання у цій чутливій соціальній сфері.

№ 15064 — Створення ТСК з питань збереження академічної науки.

Парламент створив Тимчасову спеціальну комісію для розробки стратегії розвитку та збереження української академічної науки. Робота комісії буде спрямована на підтримку наукових установ та створення умов для роботи вчених в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення.

Рішення Уряду

Енергобезпека, соціальна підтримка та інфраструктура

У березні Кабінет Міністрів зосередився на підготовці до наступного опалювального сезону, посиленні ППО для підприємств та запровадженні нових інструментів соціальної підтримки.

Захист критичної інфраструктури та підготовка до зими

Уряд виділив 9,2 млрд грн на другий етап захисту 245 об'єктів енергетики, газозабезпечення та залізниці у неприфронтових регіонах. Більшу частину коштів спрямують Агентству відновлення та регіонам для будівництва захисних споруд навколо підстанцій і трансформаторів. Раніше аналогічний пакет допомоги на 12,85 млрд грн уже отримали прифронтові області.

Посилення ППО для стратегічних підприємств

Підприємствам критичної інфраструктури всіх форм власності дозволено створювати власні групи протиповітряної оборони. Командування Повітряних Сил зможе тимчасово передавати їм засоби ППО та боєприпаси, які наразі не задіяні у бойових підрозділах. Персонал таких груп проходитиме обов'язкову сертифікацію та навчання під контролем Міноборони.

Оновлення наглядової ради «Нафтогазу»

Затверджено новий склад наглядової ради НАК «Нафтогаз України». До неї увійшли чотири незалежні міжнародні експерти з Польщі, Данії, Канади та Норвегії, а також два представники від держави. Це рішення є частиною реформи корпоративного управління енергетичної галузі за стандартами ОЕСР.

Запуск програми «Кешбек на пальне»

З 20 березня у межах «Національного кешбеку» запроваджено компенсацію за купівлю пального на АЗС-учасниках програми. Ставки становлять: 15% на дизель, 10% на бензин та 5% на автогаз. Максимальна сума виплати — 1000 грн на місяць. Нараховані кошти можна витратити на комунальні послуги, ліки або підтримку ЗСУ.

Соціальні виплати та підтримка ВПО

- **Доплата пенсіонерам:** у квітні майже 13 млн українців (пенсіонери, люди з інвалідністю, багатодітні родини) автоматично отримають одноразову допомогу у розмірі 1500 грн.
- **Компенсації за пункти евакуації:** Уряд затвердив механізм відшкодування витрат на комунальні послуги для власників приміщень, де тимчасово перебувають евакуйовані громадяни. Подати заявку можна онлайн через портал Пенсійного фонду.

Ремонт доріг та військова логістика

В Україні стартували масштабні ремонти автошляхів. Пріоритетом є траси міжнародного значення та логістичні маршрути, що забезпечують потреби фронту. На ремонт доріг у 30-кілометровій зоні від лінії зіткнення додатково виділено 1,5 млрд грн, роботи там виконуватимуть підрозділи ДССТ.

Підтримка освіти та індустріальних парків

- **Стипендії:** з 1 вересня студенти приватних вишів, які навчаються за держзамовленням, отримуватимуть академічні стипендії на рівні з державними закладами (мінімум 4000 грн).
- **Відновлення промзон:** держава покриватиме до 80% вартості відновлення інфраструктури індустріальних парків, пошкоджених обстрілами (до 200 млн грн на об'єкт). Умовами допомоги є залучення нових виробництв та введення в експлуатацію промислових площ.

Звісно, це не всі рішення Уряду, але основні, які ми відібрали для цього випуску. Команда EU-LEAP продовжує стежити за новими ініціативами та оперативно інформувати про них.